

Uchwała nr 698/2024
Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej
z dnia 21 lutego 2024 r.

w sprawie przyjęcia treści opinii dotyczącej odwołania dr Anny Hryniewickiej od Uchwały Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej nr 650/2023 z dnia 18 października 2023 r. w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika dr Annie Hryniewickiej

Na podstawie art. 224 ust 1. i art. 193 ust. 3 (w zw. 177 ust. 1 pkt 1 lit. b) i ust. 2, art. 178 ust. 1 pkt 1) Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.), dalej p.s.w.n., art. 179 ust. 6 Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669 z późn. zm.) dalej p.w.p.s.w.n. art. 132 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.) dalej KPA oraz § 21 ust. 1 pkt 9 Statutu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, stanowiącego załącznik do Uchwały Senatu APS nr 655/2023 z dnia 22 listopada 2023 r., dalej Statut, oraz w zw. z § 37 ust. 1 Zasad przeprowadzania postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej przyjętych Uchwałą nr 595/2023 Senatu APS z dnia 28 czerwca 2023 r., dalej Zasady Nadawania Stopnia, uchwała się, co następuje:

§ 1

Senat Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, po zapoznaniu się z odwołaniem dr Anny Hryniewickiej od Uchwały Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej nr 650/2023 z dnia 18 października 2023 r. w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika dr Annie Hryniewickiej oraz załącznikami do odwołania, stwierdza, że nie ma

podstaw do uwzględnienia w całości zarzutów odwołania i wniosków w nim zawartych, a co za tym idzie brak jest podstaw do uchylenia lub zmiany uchwały o odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Annie Hryniewickiej w trybie autokontroli z art. 132 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 2

Senat Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej po zapoznaniu się z odwołaniem dr Anny Hryniewickiej od Uchwały Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej nr 650/2023 z dnia 18 października 2023 r. w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika dr Annie Hryniewickiej wyraża negatywną opinię w sprawie odwołania.

§ 3

Senat Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej postanawia o przekazaniu Radzie Doskonałości Naukowej odwołania dr Anny Hryniewickiej wraz z niniejszą uchwałą, zawierającą opinię Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej wraz z uzasadnieniem i aktami postępowania habilitacyjnego.

§ 4

Uzasadnienie uchwały stanowiącej jej integralną część zawiera załącznik nr 1 do Uchwały.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Senatu APS
Rektor: dr hab. Barbara Marcinkowska, prof. APS

Uzasadnienie

OPINIA SENATU DOTYCZĄCA ODWOŁANIA

**dr Anny Hryniewickiej od uchwały Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej nr 650/2023 z dnia 18 października 2023 r.,
w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych
w dyscyplinie pedagogika dr Annie Hryniewickiej.**

Pani dr Anna Hryniewicka (dalej Skarżąca), działając samodzielnie wniosła odwołanie od Uchwały Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej nr 650/2023 z dnia 18 października 2023 r. w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika dr Annie Hryniewickiej datowane na dzień 5 grudnia 2023 r., które wpłynęło na adres podmiotu habilitującego dnia 8 grudnia 2023 r. W odwołaniu Skarżąca sformułowała 7 zasadniczych zarzutów, dotyczących zarówno merytorycznej oceny dorobku habilitantki, jak i aspektów procesowych postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Odnosząc się do poszczególnych zarzutów odwołania, Senat Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej wyraża następującą opinię:

Ad.1. Odnosząc się do zarzutu dotyczącego niewłaściwego sporządzenia recenzji przez prof. dr hab. Danutę Urbaniak-Zajęc i naruszenia art. 221 ust. 8 p.s.w.n. zauważyć należy, że Skarżąca formułuje zarzut nie bezpośrednio przeciwko uchwale Senatu, której dotyczy odwołanie, a przeciwko jednej z recenzji, która stanowiła jeden z dowodów w postępowaniu. Zgodnie z przepisem, którego naruszenia Skarżąca zarzuca, „recenzenci, w terminie 8 tygodni od dnia doręczenia im wniosku oceniają, czy osiągnięcia naukowe osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego odpowiadają wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt 2 i przygotowują recenzje”.

Analizując dokumentację zgromadzoną w aktach postępowania, w tym zawarte umowy na sporządzenie recenzji oraz korespondencję związaną z ich wykonaniem, należy stwierdzić, że

ww. recenzja została sporządzona terminowo i zawiera ocenę czy osiągnięcia naukowe osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego odpowiadają wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt 2 wyrażoną w formie jasno sformułowanej konkluzji, co jest podstawowym kryterium ustawowym sporządzenia recenzji. Recenzja nie budzi istotnych wątpliwości również w kontekście wskazówek co do recenzji i sposobu ich sporządzania formułowanych przez Radę Doskonałości Naukowej – dalej RDN – zgodnie ze stanowiskiem której „recenzje powinny być rzetelne, skrupulatne, dokładne i obiektywne, a oceny uzasadnione. Recenzja powinna zawierać jasno określoną i jednoznaczną konkluzję (pozytywną lub negatywną) wraz z odpowiednim uzasadnieniem. Nieuzasadnione recenzje pozytywne są równie naganne, jak nieuzasadnione recenzje negatywne. Autor recenzji zawsze powinien kierować się zasadami etyki pracownika naukowego, mając przede wszystkim na względzie rzetelność i uczciwość naukową”¹. W ocenie Organu recenzja spełnia wymogi formalne stawiane przed takim dokumentem przez przepisy prawa i nie zawiera wad, które dyskwalifikowałyby ten dokument jako dowód w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego. W ramach odwołania od Uchwały Senatu o odmowie nadania stopnia naukowego, w opinii Organu, Habilitantka, stawiając omawiany zarzut, stara się kwestionować merytoryczną ocenę dorobku i głównego osiągnięcia zawartą w recenzji zawierającej jednoznacznie negatywną konkluzję i stanowiącą dowód na niekorzyść Skarżącej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Skarżąca stara się podjąć polemikę z oceną wyrażoną w recenzji prof. dr hab. Danuty Urbaniak-Zajac w ramach złożonego odwołania od uchwały Senatu APS.

Odnosząc się do uzasadnienia zarzutu nr 1., Organ wskazuje, że formułowane pod adresem recenzji zastrzeżenia dotyczące jej powierzchowności, sprawozdawczości i niemiarodajnego charakteru oraz braku wnikliwej i właściwej oceny naukowej habilitantki, nie zasługują na uwzględnienie, gdyż recenzja jest logicznie spójna i utrzymana w rzeczowym tonie. Recenzja kończy się jasną i jednoznaczną konkluzją znajdującą uzasadnienie wyrażone w jej treści. Recenzja nie jest zdawkowa. Recenzentka dokładnie zapoznała się z recenzowanym dziełem i rzetelnie, uczciwie oceniła jego wartość poznawczą, samodzielność, nowatorstwo, stosownie do reprezentowanej przez siebie dyscypliny nauki (pedagogika) oraz wymagań stawianych

¹ Poradnik RDN "Postępowania dotyczące nadawania stopnia doktora habilitowanego" wersja zaktualizowana na 9 września 2023 r., s. 34, opublikowany na stronie internetowej: <https://www.rdn.gov.pl/dobre-praktyki.poradnik-postepowania-dotyczace-nadawania-stopnia-doktora-habilitowanego.html>, dostęp na 28.01.2024 r.

recenzentom w ramach postępowania habilitacyjnego. Do obowiązków recenzenta należy również ocena stopnia samodzielności ocenianego dzieła, w tym ustalenie ewentualnych niejawnych zapożyczeń z innych i własnych, wcześniejszych dzieł (antyplagiat). Te elementy odnajdujemy w sporządzonej recenzji. Ponadto recenzja zawiera informacje o osiągnięciu naukowym stanowiącym podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Zawiera informację o liczbie publikacji naukowych, monografii, rozdziałów w monografiach autorstwa Kandydatki oraz informację, czy Kandydatka odegrała znaczącą rolę w powstawaniu współautorskich dzieł naukowych. W recenzji znajdujemy ocenę złożonego przez Kandydatkę osiągnięcia naukowego w tym, czy stanowi ono znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej. Sporządzona recenzja zawiera również informację o spełnieniu przez kandydatkę kryterium wykazania się istotną aktywnością naukową. Dokonanie oceny dorobku Habilitantki pod względem tego, czy autorska monografia naukowa stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny pedagogika, w której o nadanie stopnia ubiega się Skarżąca, z położeniem przez recenzentkę szczególnego nacisku na to, czy praca ta jest głównym osiągnięciem Habilitantki, należy uznać właśnie za realizację wymogów w zakresie prawidłowego sporządzania recenzji, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2. p.s.w.n., w szczególności wtedy, kiedy w zgłoszonym dorobku nie wybijają się na pierwszy plan jako znaczny wkład w rozwój dyscypliny osiągnięcia, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. b i c – p.s.w.n. tj. „cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne”².

Nietrafne też w kontekście niewłaściwego sporządzenia recenzji przez Recenzenta wydają się argumenty Skarżącej takie jak: „Recenzentka absolutyzuje znaczenie monografii w dorobku habilitacyjnym, któremu poświęca praktycznie aż ok. ½ recenzji, jednocześnie praktycznie powierzchownie, sprawozdawczo oceniając pozostały dorobek habilitantki – dorobek dydaktyczny, organizacyjny, popularyzatorski i współpracę międzynarodową. Taka ocena sprzeczna jest z kryteriami ustawowymi i doprecyzowanymi przez Radę Doskonałości Naukowej, ponieważ habilitacja nadawana jest nie tylko za osiągnięcia naukowe, ale

² Strona 7 odwołania in fine i str. 8 in principio.

jednocześnie za istotną aktywność naukową. Ta aktywność naukowa habilitantki nie została właściwie oceniona przez recenzentkę, co sugeruje, że recenzentka nie zapoznała się z dokumentacją dorobku naukowego habilitantki”³. W tym miejscu należy przytoczyć przepis art. 219 ust. 1 pkt. 3 zgodnie z którym „stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która: wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej”. Choć ocena tego aspektu dorobku nie jest niezbędnym elementem recenzji, to stwierdzić należy właściwie, że nie uznanie dorobku dydaktycznego, organizacyjnego i popularyzatorskiego za istotną aktywność naukową świadczy jedynie na korzyść jakości recenzji, gdyż istnieje istotne dla postępowania rozróżnienie pomiędzy istotną aktywnością naukową a innymi rodzajami aktywności realizowanymi w ramach pracy na uczelni, które aktywnością naukową nie są. Za aktywność naukową nie można uznawać działalności dydaktycznej czy popularyzatorskiej⁴. Spełnienie zaś przesłanki określonej w art. 219 ust. 1 pkt 3 jako jednej z trzech kumulatywnych przesłanek nadania stopnia doktora habilitowanego ma istotne znaczenie dla wyniku postępowania i podlega badaniu oraz ocenie przez organ nadający stopień. Odniesienie się przez recenzenta do oceny tego aspektu działalności habilitanta poprzez negatywną ocenę tej aktywności lub wskazanie na jej brak – choć niekonieczne w recenzji – nie może być uznane za dyskredytujące recenzję w postępowaniu.

Odnosząc się do podsumowania uzasadnienia zarzutu nr 1, zaznaczyć należy, że negatywna konkluzja recenzji w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego, z tego powodu, że inni recenzenci doszli do innych konkluzji, w ocenie Organu nie stanowi o wadliwości dowodu, jakim jest recenzja. Sytuacja taka jest dopuszczalnym elementem procesu oceny dorobku, charakterystycznym dla specyfiki postępowania o nadanie stopnia naukowego, w którym recenzje powinny być sporządzane w sposób niezależny i obiektywny oraz powinny stanowić wyraz osobistej oceny o charakterze eksperckim – wkładu osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w rozwój określonej dyscypliny naukowej albo artystycznej.

³ *Ibidem*.

⁴ Tak np. Ł. Kierznowski, *Stopnie naukowe i stopnie w zakresie sztuki*, Difin, Warszawa 2021, s. 231-232.

Cyt. (...) charakter niedookreślony ma wręcz samo pojęcie „aktywności naukowej” i choć można wskazać szeroko rozumiane rodzaje aktywności akademickiej, które bez cienia wątpliwości nie będą mogły zostać uznane za „aktywność naukową” (np. aktywność dydaktyczna lub popularyzatorska), to można się jednak spodziewać, że w wielu przypadkach to, czy jakiś rodzaj współpracy z innym podmiotem będzie mógł zostać uznany za „aktywność naukową” w tym podmiocie, będzie budziło wiele niejasności.

Ad.2. Odnosząc się do zarzutów naruszenia przepisów art. 7, 8 § 1, 11, 77§1 i 80 KPA, tj. naruszenia przepisów dotyczących ogólnych zasad procesu administracyjnego w zw. z art. 178 ust. 3 p.s.w.n. tj. przepisem mówiącym o odpowiednim stosowaniu przepisów KPA w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego, wskazać należy, że Senat jako organ podejmujący decyzje w sprawie nadania lub odmowy nadania stopnia naukowego podjął wszelkie niezbędne i przewidziane przepisami prawa czynności konieczne do wyjaśnienia stanu faktycznego. Zauważyć należy, że postępowanie w sprawie nadania stopnia naukowego i konieczne do przeprowadzenia w jego toku dowody i czynności szczegółowo regulowane są przede wszystkim przepisami Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a dopiero w dalszej kolejności przepisami Kodeksu Postępowania Administracyjnego, które na mocy art. 178 ust. 3 stosuje się jedynie w zakresie nieuregulowanym w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i tylko odpowiednio, a nie wprost. Tym samym Senat w pierwszej kolejności przeprowadza czynności i odwołuje się do dowodów przewidzianych szczegółowym trybem postępowania – w sprawie nadania stopnia naukowego doktora przewidzianymi w przepisach p.s.w.n. i w tym kontekście dokonuje oceny dowodów biorąc pod uwagę specyfikę postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego stawiane w nim wymogi, a nie jest zobligowany do dopuszczania dowolnych innych dowodów, jakie przedkłada strona, powołując się na ogólne przepisy k.p.a. i żąda ich traktowania wręcz na równi z elementami postępowania przewidzianymi przez p.s.w.i.n. (np. złożone recenzje wydawnicze, których metodyka i cel sporządzenia wpływają na ich bardzo ograniczoną przydatność dowodową w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego i nie mogą stanowić kontr dowodu dla recenzji sporządzanych w postępowaniu habilitacyjnym).

Skarżąca w uzasadnieniu zarzutu odwołuje się do treści art. 11 KPA, podnosząc, że „organy administracji publicznej powinny wyjaśniać stronom zasadność przesłanek, którymi kierują się przy załatwieniu sprawy, aby w ten sposób w miarę możliwości doprowadzić do wykonania przez strony decyzji bez potrzeby stosowania środków przymusu”. W tym kontekście stwierdzić należy, że przesłanki nadania stopnia doktora habilitowanego określone są ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a Organ przytoczył w decyzji odmawiającej nadania stopnia Skarżącej podstawę prawną wraz z przytoczeniem treści przepisów prawa oraz omówił dowody zebrane w toku postępowania i dokonał oceny spełnienia przesłanek

ustawowych w ich świetle oraz odniósł się w pełni do zebranego materiału dowodowego. Trudno oczekiwać w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego, że Organ będzie dokonywał dalszego wyjaśniania zasadności istnienia i rodzaju przesłanek nadania stopnia lub jego odmowy, jeśli wynikają one wprost z ustawy. Nie stanowi przyjętej praktyki działania organów nadających stopnie naukowe objaśnianie przyczyn przyjęcia określonych rozwiązań ustawowych przez ustawodawcę w zakresie uznania ich za warunki konieczne do spełnienia dla nadania stopnia naukowego. Pamiętać należy, że przepisy KPA w tych postępowaniach stosuje się w zakresie nieuregulowanym w p.s.w.n. i odpowiednio.

Argumentacja przedstawiona przez Skarżącą w zakresie naruszenia zasad wynikających z art. 77§1 i 80 KPA zgodnie, z którymi „(...) Organ administracji publicznej jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy i Organ administracji publicznej ocenia na podstawie całokształtu materiału dowodowego czy dana okoliczność została udowodniona (...)” nie może zostać podzielona, gdyż Skarżąca nie wskazuje, jakie dowody nie zostały przeprowadzone lub zostały przeprowadzone wadliwie lub pominięte przez Organ, dodatkowo czyniąc zarzuty z tego, że Organ, dążąc właśnie do ustalenia prawdy obiektywnej poza dowodami świadczącymi na korzyść Skarżącej przy ocenie spełnienia przesłanek nadania stopnia naukowego, brał również pod uwagę dowody świadczące na niekorzyść Skarżącej. Przykładem żądania takiej jednostronnej, nieobiektywnej oceny, której oczekiwałaby Skarżąca jest, np. sformułowany przez nią zarzutu: „Stanowisko prof. dr hab. Iwony Chrzanowskiej było chwiejne i nie powinno być rozstrzygające, należało uwzględnić jej pierwotną pozytywną konkluzję z recenzji, ponieważ najpełniejsze zdanie o metodologii można sobie wyrobić badając dorobek naukowy, a nie podczas dyskusji na kolokwium habilitacyjnym, bo nie każdy habilitant ma dar wystawiania się”. Zaznaczyć należy, że stanowisko to nie było ani jedynym, ani decydującym dowodem, który wpłynął na ocenę spełnienia przesłanek warunkujących nie nadanie stopnia naukowego, ale przyczyniło się do pełniejszego wyjaśnienia kwestii tego, czy osiągnięcia naukowe Habilitantki wnoszą istotny wkład w rozwój dyscypliny pedagogika i wyjaśnienia zastrzeżeń dokonywanych przez prof. dr hab. Iwonę Chrzanowską w sporządzonej w toku postępowania recenzji.

Powyżej cytowana interpretacja, sugerująca – wbrew ogólnemu wywodowi Skarżącej – konieczność uwzględniania jak najszerszego materiału dowodowego przez Organ, ale jak się okazuje jedynie tego materiału, który miałby być korzystny dla Skarżącej. W tym miejscu

warto przywołać fragment protokołu z posiedzenia komisji habilitacyjnej, zgodnie z którym: „Prof. dr hab. Iwona Chrzanowska podkreśliła, że postać Marii Grzegorzewskiej i dzieło Marii Grzegorzewskiej jest niezaprzeczną wartością. Zwróciła uwagę, że gdyby nie postać tej Wielkiej Kobiety to nie mielibyśmy kierunku studiów pedagogiki specjalnej, nie byłoby rozwoju nauki w obszarze pedagogiki specjalnej. Pani prof. dr hab. Iwona Chrzanowska zwróciła uwagę na brak skrupulatności Habilitantki, wynikający z obowiązku naukowca badacza, który dotyczy między innymi precyzowania źródeł. Pani Profesor, wskazała na przynajmniej cztery teksty Habilitantki, które znajdują się w monografii, a były już wcześniej publikowane – co ma swoje przełożenie na oryginalność głównego osiągnięcia naukowego Habilitantki. Podsumowując stwierdziła, że pomimo pozytywnej konkluzji końcowej w recenzji, po odbytych kolokwium habilitacyjnym nie podtrzymuje wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika dr Annie Hryniewickiej. Powodem negatywnej oceny było nieprzyjęcie przez Recenzentkę odpowiedzi na sformułowane przez nią pytania dotyczące: głównej metody badań biograficznych zastosowanej w zrealizowanym badaniu oraz brak satysfakcjonującego ustosunkowania się do kwestii ograniczeń w badaniach własnych i zaplanowanego sposobu poradzenia sobie z nimi w realizacji projektu badawczego. Prof. dr hab. Danuta Urbaniak-Zajęc odniosła się w swojej wypowiedzi do aktywności naukowej, dydaktycznej, popularyzatorskiej Habilitantki. Podkreśliła, że szczegółowo przeanalizowała wszystkie materiały przedstawione do recenzji. W żadnym tekście Autorka nie ujawnia swojego sposobu pracy. Recenzentka zauważyła, że większość artykułów ma ogólnikowy charakter, są one wynikiem powierzchownego przeglądu literatury, Habilitantka nie prowadziła badań empirycznych. Jednocześnie prof. dr hab. Danuta Urbaniak-Zajęc zwróciła uwagę, że główne osiągnięcie naukowe Habilitantki powstawało w Jej odczuciu, nie jako praca naukowa – rozprawa habilitacyjna, tylko jako książka Jubileuszowa. Recenzentka podkreśliła, że brakuje w tym opracowaniu przedstawienia szeroko rozumianej metody, tzn. sformułowania celu, problemów badawczych, kryteriów doboru źródeł i sposobu analizowania materiałów. Wskazując na poszczególne elementy sporządzonej recenzji, nawiązała do aktywności naukowej Habilitantki, zwracając uwagę na brak prowadzenia i udziału w projektach badawczych, brak umiędzynarodowienia w działalności dr Anny Hryniewickiej. Na koniec wypowiedzi prof. dr hab. Danuta Urbaniak-Zajęc stwierdziła, że zgodnie z konkluzją końcową zawartą w recenzji nie popiera wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika dr Annie Hryniewickiej. Jednocześnie

Pani Profesor stwierdziła, że Habilitantka nie spełnia warunków ustawowych stawianym kandydatom do stopnia doktora habilitowanego”.

Powyższe stanowiska utrwalone w protokole oraz jedna recenzja zawierająca jednoznacznie negatywną konkluzję sporządzoną przez prof. dr hab. Danutę Urbaniak-Zajęc oraz szereg zastrzeżeń czynionych w swojej recenzji przez prof. dr hab. Iwonę Chrzanowską stanowiły dla Senatu sygnał do skrupulatnego i szczegółowego zbadania materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, gdyż dwóch z czterech recenzentów finalnie, pomimo treści złożonych wcześniej recenzji, poddawało w wątpliwość wartość dorobku naukowego i aktywności naukowej Habilitantki w kontekście możliwości nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego. Zauważyć należy również, że uchwała komisji habilitacyjnej w sprawie opinii w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego nie zapadła jednogłośnie.

Jak wskazano w uzasadnieniu uchwały odmawiającej nadania stopnia doktora habilitowanego, Senat brał pod uwagę całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym pełny protokół z kolokwium habilitacyjnego (w tym z części niejawnego tego posiedzenia). Materiały dotyczące postępowania zostały udostępnione Senatorom uprawnionym do głosowania w sprawach nadawania stopni naukowych z odpowiednim wyprzedzeniem, tak aby mogli oni zapoznać się z dokumentacją sprawy w pełni przed posiedzeniem, na którym rozstrzygana była kwestia nadania lub odmowy nadania Skarżącej stopnia naukowego. Dyskusja jaką podjął Senat przed podjęciem uchwały była o tyle istotna, że służyła omówieniu zgromadzonego materiału dowodowego w postępowaniu i występujących na jego tle wątpliwości. Dyskusja w zakresie jubileuszowego charakteru monografii, jako głównego osiągnięcia wskazywanego w dorobku mającego wkład w rozwój dyscypliny pedagogika, a cech tego utworu jako publikacji naukowej oraz wykorzystania metodyki pracy naukowej w zakresie jego opracowania nie może być uznana – jak twierdzi Skarżąca – za brak merytorycznej dyskusji co do dorobku habilitantki, a właśnie jako poruszenie kwestii fundamentalnej dla możliwości spełnienia jednej z zasadniczych przesłanek, tj. przesłanki określonej w art. 219 ust. 1 pkt 2 a p.s.w.n.

Dyskusja służyła jak najpełniejszej ocenie zebranego materiału i rozważaniu dowodów zarówno korzystnych, jak i niekorzystnych dla rozstrzygnięcia sprawy Skarżącej. Podkreślić warto też, że pozytywna opinia komisji habilitacyjnej nie determinuje wyniku postępowania w

sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego, a organ podejmujący decyzje w sprawie nadania stopnia nie jest nią związany.

Jak wskazuje się w literaturze: „<<Co szczególnie ważne, związanie podmiotu habilitującego nie ma miejsca, gdy opinia komisji habilitacyjnej jest pozytywna. W takim przypadku w dalszym ciągu możliwe jest wydanie decyzji o odmowie nadania stopnia, co wynika z autonomii podmiotu habilitującego w tym zakresie>> (w podobnym kontekście w odniesieniu do przewodów doktorskich wypowiedział się NSA w wyr. z 22.5.2013 r., I OSK 312/13, Legalis; zob. też M. Jarentowski, „Nowe regulacje prawa o szkolnictwie wyższym i nauce”, s. 16). Decyzja kończąca postępowanie nie ma bowiem charakteru deklaratoryjnego, lecz konstytutywny. To bowiem w kompetencjach podmiotu habilitującego leży ostateczne rozpatrzenie sprawy i zdecydowanie, czy habilitant spełnia wymogi do nadania mu stopnia, określone w art. 219 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym.

W odniesieniu do powiązań recenzji, opinii komisji habilitacyjnej oraz decyzji można to podsumować w następujący sposób:

- 1) jeżeli więcej niż jedna recenzja jest negatywna, to opinia komisji habilitacyjnej musi być negatywna, a decyzja wydawana przez podmiot habilitujący musi być odmowna;
- 2) jeżeli opinia komisji habilitacyjnej jest negatywna, to decyzja wydawana przez podmiot habilitujący musi być odmowna;
- 3) jeżeli wszystkie recenzje są pozytywne lub tylko jedna jest negatywna, to opinia komisji habilitacyjnej może być pozytywna albo negatywna;
- 4) jeżeli opinia komisji habilitacyjnej jest pozytywna, to decyzja wydawana przez podmiot habilitujący może być pozytywna (nadanie stopnia) albo odmowna (odmowa nadania stopnia).

Choć nie wynika to jasno z przepisów komentowanej ustawy, podjęcie głosowania w sprawie wydania decyzji powinno zdecydowanie zostać poprzedzone pogłębioną dyskusją nt. dorobku habilitanta. Dyskusja ta jako forma realizacji zasady prawdy obiektywnej, pozwala całościowo zebrać i omówić ustalenia z postępowania habilitacyjnego (ze szczególnym uwzględnieniem recenzji i opinii komisji habilitacyjnej), co sprzyja rzetelnemu rozpatrzeniu sprawy i wydaniu odpowiedniej decyzji. Praktyka pokazuje ponadto, że argumenty padające w takiej dyskusji

niezadko stanowią kluczowe podstawy uzasadnienia faktycznego decyzji, szczególnie w przypadkach, gdy decyzja ta jest odmowna”⁵.

Za nietrafny należy uznać podnoszony w treści odwołania argument, że recenzje, w tym pozytywne, traktowane powinny być wprost przez Organ jak dowody z opinii biegłych. I w razie ich sprzeczności konfrontowane, a biegli mieliby składać opinie uzupełniające. Tym samym nie znajdują zastosowania w przedmiotowej sprawie cytowane na stronie 12. odwołania orzeczenia NSA (w tym wyrok NSA z 30.12.1980 r. (SA 645/80, ONSA1981, nr1 poz.2) zapadłe na tle stanów faktycznych dotyczących prawa budowlanego oraz sytuacji procesowej, gdzie wprost na te ówczesnego stanu prawnego sprzed ponad 40 lat należało stosować przepisy KPA. Obowiązki w zakresie badania rozbieżności opinii biegłych w postępowaniach dotyczących procesu budowlanego w których rozstrzyga organ zobowiązany do stosowania wprost przepisów KPA, nie mogą być przyjmowane jako wiążące w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego na tle przepisów p.s.w.n., gdyż postępowanie to ma swoją specyfikę i co prawda materiał dowodowy wymaga rzetelnej i szczegółowej oceny, to jednak ze względu na odmienność materii ocena zagadnień dorobku naukowego odbiega od prawideł oceny empirycznych kwestii związanych z prawem budowlanym. Podkreślić w tym kontekście, należy że zgodnie z aktualnie prezentowanym stanowiskiem RDN, recenzji w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego nie należy wprost przypisywać waloru dowodu z opinii biegłego w rozumieniu przepisów KPA. Jak wskazuje RDN: „Recenzje należy uznać za wyraz osobistej oceny, o charakterze eksperckim, wkładu osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w rozwój określonej dyscypliny naukowej albo artystycznej. Nie stanowią one natomiast opinii biegłego w rozumieniu przepisów k.p.a., czy też dokumentu urzędowego w rozumieniu obowiązujących przepisów prawa. Brak jest także podstaw do uznania, że w toku procedowanego postępowania osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora habilitowanego może polemizować ze sporządzonymi recenzjami”⁶. Dlatego też zarzuty w zakresie braku traktowania recenzji jako opinii biegłych w przeprowadzonym postępowaniu z pełnymi konsekwencjami przewidzianymi

⁵ Pokorny i Waszkiewicz w Komentarzu do Art. 221 w A. Jakubowski (red.), Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, Warszawa 2023.

⁶ Poradnik RDN” Postępowania dotyczące nadawania stopnia doktora habilitowanego” wersja zaktualizowana na 9 września 2023 r., s 33, opublikowany na stronie internetowej: <https://www.rdn.gov.pl/dobre-praktyki.poradnik-postepowania-dotyczace-nadawania-stopnia-doktora-habilitowanego.html>, dostęp na 28.01.2024 r.

dla sposobu oceny takich dowodów w ramach KPA podnoszone przez Skarżącą Senat uznaje za niezasadne.

Odpowiadając ponadto na stanowisko podniesione w zakończeniu uzasadnienia zarzutu nr 2 wskazać należy, że recenzje wydawnicze książki, jak przywołana recenzja książki *W Stronę człowieka... O Odwadze twórczego myślenia Marii Grzegorzewskiej*, Warszawa APS 2022 (sporządzona przez dr hab. Mieczysława Dudka, prof. ucz.) sporządzane są w innej metodyce i w innym celu niż ocena dorobku do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego i ich przedmiotem nie jest ocena istotności wkładu w rozwój dyscypliny, której habilitant ubiega się o nadanie stopnia. Tak więc ich przydatność dla celów oceny przesłanek istotnych dla wydania rozstrzygnięcia w postępowaniu jest znikoma i nie stanowią one dowodów, które miałyby wpływ na wynik postępowania, a w dodatku przeprowadzenie dowodów z tych dokumentów nie stanowi wymogu formalnego w toku postępowania o nadanie stopnia naukowego. Skarżąca w uzasadnieniu porusza również kwestie posiadania przez nią stopnia doktora w dyscyplinie psychologia, podkreślić należy że organ habilitacyjny nie podnosił, aby była to przeszkoda do nadania habilitantce stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie pedagogika.

Ad.3. Odnosząc się do zarzutu naruszenia przez Senat Art. 224 ust. 1-2 i art. 193 ust. 4 i 178 ust. 1 p.s.w.n. poprzez odmówienie nadania stopnia doktora habilitowanego w formie uchwały, a nie decyzji administracyjnej wskazać należy, że zarzut ten jest całkowicie chybiony i bezzasadny, gdyż odmowa nadania stopnia nastąpiła poprzez wydanie decyzji administracyjnej, lecz z racji na kolegialność Organu i na specyfikę jego procedowania decyzja ta została podjęta w formie uchwały. Zarówno w literaturze prawniczej⁷, jak i w praktyce obrotu (patrz poradnik RDN "Postępowania dotyczące nadawania stopnia doktora habilitowanego" wersja zaktualizowana na 9 września 2023 r., s. 43⁸) przyjmuje się, że nie nazwa a treść danego aktu świadczy o tym, czy dany akt stanowi decyzję administracyjną. Jak zauważa Ł. Kierznowski w *Stopnie naukowe i stopnie w zakresie sztuki. Komentarz*, Warszawa 2021, art. 178 „Podziału aktów wydawanych w ramach postępowania w sprawie nadania stopnia na decyzje i postanowienia nie należy mylić z formą podjęcia danego aktu. W

⁷ Ł. Kierznowski, *Stopnie naukowe...*, op. cit., s. 44-45.

⁸ Poradnik RDN "Postępowania dotyczące nadawania stopnia doktora habilitowanego" wersja zaktualizowana na 9 września 2023 r., s. 43, opublikowany na stronie internetowej: <https://www.rdn.gov.pl/dobre-praktyki.poradnik-postepowania-dotyczace-nadawania-stopnia-doktora-habilitowanego.html>, dostęp na 28.01.2024 r.

literaturze spotkać można bowiem poglądy, zgodnie z którymi konstrukcja przyjęta przez ustawodawcę, a polegająca na wskazywaniu formy postanowienia lub decyzji, jest nietrafiona, gdyż skoro rozstrzygnięcie w tej sprawie ma być podjęte przez organ kolegialny, to bardziej właściwą formą w tych okolicznościach byłaby uchwała. Jest to zupełne nieporozumienie co do związków sposobu (formy) działania organów monokratycznych i kolegialnych z rodzajami aktów przez te organy wydawanych. Organ kolegialny zwykle podejmuje swe rozstrzygnięcia w drodze uchwał, co nie ma jednak znaczenia dla prawnej kwalifikacji danego aktu jako postanowienia albo decyzji”. Można także w ślad za J. Pruszyńskim powtórzyć, że „dla aktu prawnego fakt jego kolegialnego wydania w drodze uchwały ma znaczenie drugorzędne, jeśli zważymy, że uchwała taka stanowi jedynie o formie podjęcia decyzji, nie zaś o jej treści”. Istnieją więc takie uchwały organów kolegialnych, które są aktami normatywnymi (na gruncie stopni są to, np. regulaminy nadawania stopni, uchwalone na podstawie, odpowiednio, art. 192 ust. 2 oraz art. 221 ust. 14), jak również takie, które są aktami administracyjnymi (i to różnego rodzaju), a podejmowanie ich w drodze uchwały – bo taka jest forma działania organu kolegialnego – nie ma wpływu na prawny charakter tego aktu, w tym przypadku będącego decyzją albo postanowieniem.”

Stanowisko to znajduje również praktyczne potwierdzenie w zaleceniach RDN zawartych w poradniku „Postępowania dotyczące nadawania stopnia doktora habilitowanego” wersja zaktualizowana na 9 września 2023 r., s. 43, zgodnie z którymi: „Wskazać należy przy tym, że nie nazwa aktu stanowi o tym, czy jest on decyzją administracyjną, a jego cechy oraz treść. Tym samym, nic nie stoi na przeszkodzie, by rozstrzygnięcie właściwego organu podmiotu habilitującego, wydane w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, było nazwane <<uchwałą>>”. Jak dalej wskazuje się w treści poradnika RDN: „Tym samym, aby uznać, że uchwała wydana przez właściwy organ podmiotu habilitującego ma przymiot decyzji administracyjnej, winna zawierać ona oznaczenie tego organu, wskazanie osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, w stosunku do której jest ona wydawana, rozstrzygnięcie rozumiane jako nadanie albo odmowa nadania stopnia doktora habilitowanego oraz podpis właściwej osoby. W tym miejscu wskazać należy, że jak stanowi art. 178 ust. 2 p.s.w.n. decyzję, o której mowa w ust. 1, podpisuje przewodniczący właściwego organu. W konsekwencji tego może być ona podpisana przez przewodniczącego senatu albo

przewodniczącego właściwego organu wskazanego w statucie uczelni, a w przypadku instytutów przewodniczącego rady naukowej”⁹.

W przedmiotowej sprawie zaś uchwała Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej nr 650/2023 z dnia 18 października 2023 r. w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika dr Annie Hryniewickiej zawierała wszystkie ww. elementy oraz uzasadnienie prawne i faktyczne, a podpisana została przez Rektora APS, jako przewodniczącego Senatu. Stwierdzić więc należy, że zarzut podjęcia uchwały w przedmiocie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego, a nie decyzji administracyjnej poniesiony przez Skarżącą jest nie trafiony i powierzchowny, gdyż na uwadze należy mieć że uchwała Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej nr 650/2023 z dnia 18 października 2023 r. stanowi po prostu decyzję administracyjną podjętą w formie uchwały z racji sposobu procedowania przez organ kolegialny jakim jest Senat Uczelni.

W kolejnym zarzucie Skarżąca zarzuca już samej skarżonej Uchwale braki dotyczące art. 107 KPA, który odnosi się do elementów decyzji administracyjnej, co jasno wskazuje na niespójność wyводу Skarżącej w zakresie wadliwości podnoszonej w zarzucie sformułowanym w punkcie 3. zarzutów i próbę podważania proceduralnych aspektów uchwały przyznając, że powinna ona posiadać elementy niezbędne decyzji administracyjnej, zatem dopuszczając możliwość podjęcia przez organ kolegialny decyzji administracyjnej w formie uchwały.

Ad.4. Odnosząc się do zarzutu naruszenia Art 107 §1 pkt 6 i §3 KPA w związku z Art. 178 ust 3 p.s.w.n., poprzez sporządzenie w przekonaniu Skarżącej niewłaściwego uzasadnienia skarżonej uchwały wskazać należy, że uchwała zawiera zarówno uzasadnienie prawne, zawierające przytoczenie przepisów prawa, na których Organ oparł decyzje, jak również uzasadnienie faktyczne, w którym Organ odniósł się do zgromadzonych w toku postępowania dowodów, omówił je i wskazał, jakie ustalenia faktyczne były kluczowe dla podjęcia decyzji w sprawie odmowy nadania stopnia naukowego. Zgodnie z powołanymi przepisami KPA do niezbędnych elementów decyzji administracyjnej należy uzasadnienie prawne i faktyczne oraz zgodnie z § 3 art. 107 KPA. Uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać

⁹ Tamże, s. 44.

wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne – wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji – z przytoczeniem przepisów prawa. Pamiętać należy, że przepisy te stosowane są odpowiednio i w zakresie nieuregulowanym p.s.w.n., co nakazuje brać pod uwagę, że decyzja jest wynikiem specyficznie ukształtowanego postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego, w którym decyzja jest wynikiem głosowania organu kolegialnego, w przypadku APS Senatu uczelni, które przebiega w trybie tajnym. Taka konstrukcja rodzi szereg uwarunkowań, które wpływają na to, że stopień odpowiedniego stosowania KPA musi być dostosowany do specyfiki procesu. Jak sama Skarżąca wskazuje, odpowiednie stosowanie przepisów polega zarówno na tym, że niektóre przepisy KPA będą stosowane wprost, niektóre odpowiednio. "Odpowiedniość" stosowania przepisów KPA oznacza stosowanie jednych przepisów wprost, bez żadnych modyfikacji lub zmian, a niektórych z nich z dostosowaniem do charakteru rozpatrywanej sprawy¹⁰.

Problemy te w kontekście działania organów kolegialnych były wielokrotnie poruszane w literaturze i orzecznictwie. Jak wskazują komentatorzy: „z uwagi na kolegialny charakter organów orzekających, wszystkie akty administracyjne w przewodach doktorskich i postępowaniach habilitacyjnych są podejmowane w formie uchwał. Jak trafnie stwierdził J. Pruszyński: <<dla aktu prawnego fakt jego kolegialnego wydania w drodze uchwały ma znaczenie drugorzędne, jeśli zważymy, że uchwała taka stanowi jedynie o formie podjęcia decyzji, nie zaś o jej treści. Swoboda oceny dowodów, na podstawie których decyzja taka jest wydawana, nie przesądza wcale o uznaniowym charakterze samej decyzji. Przeciwnie – można wnioskować, że pozytywna ocena tych dowodów powoduje konieczność wydania pozytywnej decyzji>> (J. Pruszyński, Glosa do post. NSA z 13.7.1983 r., II SA 983/83, PiP 1983, Nr 4, s. 152). Kolegialność organów i brak regulacji ramowej w KPA powodują wątpliwości odnośnie do sporządzania uzasadnień wydawanych uchwał (decyzji), szczególnie podejmowanych w głosowaniu tajnym. Za zaletę organów kolegialnych uważa się udział w nich wielu osób, co daje możliwość wszechstronnego rozważenia sprawy z uwzględnieniem różnych punktów widzenia i zmniejsza możliwość błędnego rozstrzygnięcia. Natomiast za wadę tych organów uznaje się mniejsze poczucie odpowiedzialności członków za podjęte rozstrzygnięcie oraz

¹⁰ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 kwietnia 2008 r. I OSK 58/08.

trudność albo wręcz niemożliwość ustalenia osób odpowiedzialnych za treść decyzji (uchwały) podjętej w tajnym głosowaniu (R. Michalska-Badziak, w: *Prawo administracyjne*, s. 258). Szerzej nt. uzasadnienia decyzji – zob. Nb 24¹¹.

W innym miejscu, omawiając ww. jeszcze szerzej: „ w piśmiennictwie podniesiono, iż <<nie jest jasne, którzy z członków składu rozstrzygającego sprawę odpowiadają za ujawnienie na piśmie motywów zapadłego rozstrzygnięcia. Mogą oni, jak się wydaje, ograniczać się do zrelacjonowania przebiegu postępowania, odesłania do zgromadzonego materiału dowodowego i przedstawienia wyników przeprowadzonych ocen, z przywołaniem właściwej podstawy prawnej>> (Z. Kmiecik, J. Wegner, *Odpowiednie*, s. 13). Wyrażono też – na tle postępowania habilitacyjnego, lecz mający odpowiednie zastosowanie do pozostałych omawianych procedur – pogląd bardziej radykalny: „w uzasadnieniu nie wyjaśnia się, jakie dowody organ uznał za przemawiające za danym rozstrzygnięciem, a jakie nie, gdyż taka analiza nie miałaby sensu. Decyzja zapada w wyniku tajnego głosowania organu kolegiального na podstawie wcześniej przedstawionych recenzji oraz argumentów podnoszonych w dyskusji poprzedzającej głosowanie, nie ma możliwości ustalenia motywów, jakie kierowały podmiotem kolegialnym składającym się z indywidualnie głosujących osób. W trakcie posiedzenia rady wydziału lub podmiotu habilitującego, na którym przeprowadza się głosowanie o nadaniu lub odmowie nadania stopnia naukowego, nie przeprowadza się przecież postępowania dowodowego w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, a szczegółowa analiza głosów za i przeciw danemu rozstrzygnięciu nie jest możliwa. Po pierwsze, decyzja zapada w głosowaniu tajnym, a po drugie jest ona sumą wielu jednostkowych decyzji, więc de facto jedynym uzasadnieniem takiego a nie innego rozstrzygnięcia podjętego przez to gremium (odpowiednio radę wydziału lub obecnie podmiot habilitujący) jest wynik głosowania w danej sprawie. Dlatego też nieprzedstawienie szczegółowych motywów podjęcia takiej uchwały nie może być uznane za naruszenie prawa dające podstawę do jej uchylenia (zob. wyr. NSA z 7.9.2011r., I OSK 1078/11, Legalis). Uzasadnienie decyzji podjętej przez organ kolegialny, wypowiadający się w głosowaniu tajnym o przyjęciu lub odrzuceniu wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego nie może z obiektywnych przyczyn, czyli w pierwszym rzędzie z powodu niemożliwości ustalenia

¹¹ Dańczak, Sobotko w Komentarz do art. 178 w A. Jakubowski (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. Komentarz, Warszawa 2023.

motywacji do określonego głosowania przez poszczególnych jego członków, zawierać szczegółowej analizy motywów podjęcia decyzji. (...) Podobnie w trakcie kontroli postępowania habilitacyjnego nie jest możliwe ustalenie motywów, jakimi kierował się organ habilitacyjny in gremio (...)”¹².

Na kanwie wymienionych wyżej trudności i specyfiki postępowania, wskazać należy, że dążąc do zapewnienia uprawnień strony postępowania organ dołożył starań, aby w jak najpełniejszym zakresie zastosować przepisy KPA w zakresie uzasadnienia prawnego i faktycznego decyzji i w przedmiotowej sprawie zarówno Organ wskazał w decyzji szeroko podstawę prawną i prawne uzasadnienie podjętej decyzji wraz z przytoczeniem treści przepisów prawa – kluczowych dla podjęcia rozstrzygnięcia – oraz z dokładnym wyjaśnieniem na podstawie jakich dowodów Organ dokonał ustaleń i w jaki sposób było prowadzone postępowanie, aby pośrednio pozwolić na ocenę prawidłowości opisanego postępowania (co uwzględniała część niejako „sprawozdawcza” uzasadnienia).

Stanowisko w zakresie podnoszonego przez Skarżącą w uzasadnieniu zarzutu nr 4 zagadnienia wykazania się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej, tj. w zakresie oceny spełnienia przesłanki określonej w art. 219 ust. pkt 3 p.s.w.n Organ omawia w niniejszym piśmie w ustępach odnoszących się do zarzutu nr 5 i nr 7.

Ad.5. Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 219 ust. 1 pkt 1-3 p.s.w.n. poprzez odmowę nadania stopnia doktora habilitowanego pomimo spełnienia przez habilitantkę kryterium znacznego wkładu w rozwój dyscypliny pedagogika oraz wykazania się istotną działalnością naukową – wskazać trzeba, że organ szczegółowo objaśnił rozumienie tych kryteriów w odniesieniu do oceny materiału dowodowego oraz przytoczył w uzasadnieniu decyzji definicje istotnego wkładu w rozwój dyscypliny, którą podziela, w tym stanowiska prezentowane w literaturze specjalistycznej, w których kontekście dokonał oceny zgromadzonego materiału dowodowego. Zgodnie z ugruntowanym w literaturze poglądem w kontekście oceny spełnienia przesłanki z art. 219 ust. 1 pkt 2 tj. tego, czy znajdujące się w dorobku habilitanta osiągnięcia naukowe stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny jest

¹² Dańczak, Sobotko w Komentarz do art. 178 w A. Jakubowski (red.), Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, Warszawa 2023.

następujące zagadnienie: „(...) czy dane osiągnięcie sprawia, że stan nauki w danej dziedzinie uległ rozwojowi (powiększeniu) oraz czy ma on charakter istotny (znaczny, niebagatelny). (...) Znaczenie ma również to, że oceniane osiągnięcie naukowe powinno zarazem spełniać kryteria stawiane rozprawom doktorskim, skoro stopień doktora habilitowanego jest kolejnym etapem awansu naukowego. Oznacza to, że za osiągnięcia naukowe, z merytorycznego punktu widzenia można uznać tylko takie, które nie dość, że spełniają kryteria w postępowaniu doktorskim to dodatkowo mogą być uznane za stanowiące znaczny wkład w rozwój danej dyscypliny naukowej. Tym samym od osiągnięć naukowych na stopień doktora habilitowanego należałoby oczekiwać, że są one oryginalnymi rozwiązaniami problemu naukowego (czy oryginalnymi dokonaniem artystycznymi) oraz dowodzą określonego merytorycznego poziomu wiedzy. Prościej rzecz ujmując, przedmiotowe osiągnięcia nie mogą być więc gorsze od rozprawy doktorskiej. Tym samym osiągnięcia naukowe wyłącznie o charakterze sprawozdawczym, opisowym, w głównej mierze porządkujące dotychczasowe ustalenia naukowe bez własnego wkładu twórczego czy też podejmujące problematykę już dobrze rozpoznaną nie mogą być uznane za osiągnięcia naukowe ani tym bardziej stanowiące wkład w rozwój danej dyscypliny. Ogólnie rzecz ujmując, podstawą do nadania stopnia doktora habilitowanego: 1) powinny być osiągnięcia naukowe, w przypadku których nie ma wątpliwości, że dotyczą one wątków (tematów) dotychczas w ogóle niepodjętych bądź niepodjętych w takim wymiarze, jak w ocenianym osiągnięciu – muszą mieć zatem walor nowości naukowej, bo tylko wówczas można mówić o istnieniu wkładu w rozwój danej dyscypliny; 2) powinny one spełniać wymogi stawiane rozprawom doktorskim; 3) nie powinno budzić najmniejszych wątpliwości, że stan nauki (wiedzy) przed przedstawieniem recenzowanego osiągnięcia (osiągnięć) jaki i po nim uległ korzystnej zmianie oraz 4) omawiana zmiana w opinii przedstawicieli danej dyscypliny (w szczególności recenzentów) musi być istotna”¹³. Przyjęcie tak rozumianego kryterium określonego w art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 zostało jasno wskazane w uzasadnieniu decyzji o odmowie nadania stopnia i w tym kontekście przywołano zarówno w dyskusji jak i w recenzjach jubileuszowy, opisowy, podsumowujący, przeglądowy charakter monografii wskazanej jako główne osiągnięcie w dorobku Habilitantki, i oceniano również istotność jego wkładu w rozwój dyscypliny naukowej. Na kwestie braku znamion istotności wkładu w rozwój dyscypliny pedagogika w kontekście

¹³ K. Ślebza, *Komentarz do wybranych przepisów ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* [w:] *Akademickie prawo zatrudnienia. Komentarz*, (red.) K. W. Baran, Warszawa 2020, art. 219.

przedłożonego przez Habilitantkę do oceny dorobku, zarówno w postaci monografii, jak i wszystkich innych szeroko zgłoszonych do oceny publikacji wskazuje również w swojej recenzji – szczególnie na stornach 8-12 – prof. dr hab. Danuta Urbaniak Zajęc. Odnosząc się do innych osiągnięć wskazanych przez Habilitantkę na przestrzeni ponad 40. lat kariery zawodowej, głównie realizowanej w ramach etatów dydaktycznych, zauważyć należy, że sama ilość publikacji nie będzie wystarczającym miernikiem dla uznania tego dorobku za stanowiący istotny wkład w rozwój dyscypliny, a ich jakość i wartość naukowa, jak wskazują inni autorzy trudno „za znaczny wkład w rozwój dyscypliny uznawać nawet bardzo imponujący objętościowo dorobek, który jednak charakteryzuje się niskim poziomem merytorycznym”¹⁴.

Również oceniając kwestie wkładu osiągnięć habilitanta w rozwój dyscypliny nie można pominąć perspektywy oceny takiego zagadnienia wśród współczesnych przedstawicieli doktryny prawa i wiodących komentatorów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgodnie z poglądami, których: „(...) pojęcie <<wkładu w rozwój określonej dyscypliny>> kładzie nacisk na rozwój tej dyscypliny i jej zdobyczy, akcentuje dynamikę tego procesu. Pojęcie to odnosi się zatem bardziej do dyscypliny, a nie do samej osoby badacza (albo artysty) ubiegającego się o stopień doktora habilitowanego. Oznacza to, że rangę osiągnięć przedstawionych we wniosku, o którym mowa w art. 220, należy oceniać nie samoistnie albo nie wyłącznie w odniesieniu do kandydata do stopnia i budowy jego dorobku, ale w odniesieniu do stanu rozwoju określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej w czasie, w którym dane osiągnięcia powstawały. Tym samym w ramach konkretnego postępowania ocenie podlega to, czy osiągnięcia stanowią znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny w odniesieniu do tego, jaki był w czasie powstawania tych osiągnięć stan rozwoju tej dyscypliny, a więc relewantna prawnie jest zmiana w stanie rozwoju określonej dyscypliny przed i po uzewnętrznieniu osiągnięć osoby ubiegającej się o stopień, tymi osiągnięciami spowodowana”¹⁵.

Podkreślić należy w kontekście przytoczonych argumentów, że kwestia oceny tego czy osiągnięcia habilitanta stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej pozostaje nie tylko przedmiotem dyskrecyjnej oceny recenzentów, ale również podlega ocenie

¹⁴ M. Radajewski (2020). Nadawanie stopnia doktora habilitowanego w świetle prawa o szkolnictwie wyższym i nauce. *Studia Prawno-Ekonomiczne* 114: s. 86).

¹⁵ Ł. Kierznowski, *Stopnie naukowe...*, op. cit., s. 225-227.

pozostałych członków komisji habilitacyjnej czy członków organu nadającego stopień lub odmawiającego nadania stopnia. Zgodnie z orzecznictwem przywoływanym w literaturze „niezależnie od sporów semantycznych, co do znaczości wkładu osiągnięć habilitanta w rozwój określonej dyscypliny naukowej zdecydowanie należy przyznać, że ocena tych osiągnięć jest dyskrecyjnym uprawnieniem organu podmiotu habilitującego, który ostatecznie wyda decyzję w sprawie nadania stopnia. Uprawnienie to mimo wszystko zawsze opierać się będzie na subiektywnych odczuciach członków komisji habilitacyjnej (w tym w szczególności recenzentów) i członków kolegijskiego organu. Podejście to znalazło także aprobatę w orzecznictwie”¹⁶ (zob. wyr. NSA z 17.8.2010 r., I OSK 720/10, Legalis).

Odnosnie do spełnienia 3. obligatoryjnej przesłanki wskazanej w art. 219 ust 1 pkt 3), wymagającej, aby osoba ubiegająca się o nadanie stopnia wykazała się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej. Zaznaczyć należy, że każdorazowo mowa jest o aktywności NAUKOWEJ, a nie innych rodzajach aktywności nauczyciela akademickiego jak np. aktywność dydaktyczna, popularyzatorska czy organizacyjna. Zgodnie z interpretacją RDN: „W opinii Rady Doskonałości Naukowej pojęcie to [aktywności naukowej] należy rozumieć szeroko. Aktywność ta dotyczyć może uzyskiwania w innej uczelni, instytucji naukowej czy instytucji kultury osiągnięć naukowych czy też tworzenia własnego dorobku naukowego. Z pojęcia tego nie powinno jednak wykluczać się innych form aktywności naukowej, przy czym podkreślenia wymaga, iż powinny być one realizowane w innych określonych podmiotach, nie zaś w podmiocie, w którym zatrudniona jest osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Należy jednak mieć przy tym na uwadze, że omawiana aktywność, co wynika z literalnego brzmienia tego przepisu, musi być realizowana w co najmniej dwóch uczelniach, instytucjach naukowych lub instytucjach kultury. Z kolei, użyte sformułowanie <<w szczególności zagranicznej>> należy odnosić jako przesłankę wartościującą aktywność naukową, nie zaś jako warunek konieczny jej spełnienia. Jednocześnie musi ona spełniać warunek istotności, który podlega dyskrecyjnej ocenie podmiotu habilitującego, a uprzednio komisji habilitacyjnej. Zasadne może być przyjęcie, iż przy ocenie istotności

¹⁶ Pokorny i Waszkiewicz w Komentarzu do art. 221 w A. Jakubowski (red.), Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, Warszawa 2023.

aktywności naukowej należy ją odnosić do wpływu na uzyskanie osiągnięć, które stanowią znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny”¹⁷.

Ad.6. Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 179 ust. 6 Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669 z późn. zm.). poprzez jego niezastosowanie wskazać należy, że Skarżąca nie wskazała w jakim zakresie przepis ten nie został zastosowany i do jakich uchybień w toku postępowania doszło na skutek rzekomego niezastosowania ww. przepisu. W uzasadnieniu odwołania Skarżąca skrajnie szeroko wywodzi, że z powodu rzekomego niezastosowania przepisu art. 179 ust. 6 zaszła wadliwość postępowania, która w jej mniemaniu skutkuje nieważnością decyzji w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego, gdyż decyzja w ta rzekomo wydana została bez podstawy prawnej. W tym miejscu należy przytoczyć przepis – który miał być rzekomo niezastosowany in extenso – i przeanalizować go pod względem roli jaką pełni on w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego oraz przywołać dość szczegółowo podaną podstawę prawną decyzji w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego podjętej przez Senat APS w formie uchwały nr 650/2023 z dnia 18 października 2023 r.

Zgodnie z art. 179 ust 6. Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669 z późn. zm.): „6. Postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego i tytułu profesora wszczęte po dniu 30 września 2019 r. prowadzi się na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w art. 1 z tym, że:

- 1) w postępowaniach wszczętych do dnia 31 grudnia 2021 r. do osiągnięć, o których mowa w:
 - a) art. 186 ust. 1 pkt 3 lit. a, zalicza się także artykuły naukowe opublikowane:
 - w czasopismach naukowych lub recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, ujętych w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b tej ustawy, przed dniem ogłoszenia tego wykazu,
 - przed dniem 1 stycznia 2019 r. - w czasopismach naukowych, które były ujęte w części A albo C wykazu czasopism naukowych ustalonego na podstawie przepisów wydanych na

¹⁷ Poradnik RDN "Postępowania dotyczące nadawania stopnia doktora habilitowanego" wersja zaktualizowana na 9 września 2023 r., s. 15, opublikowany na stronie internetowej: <https://www.rdn.gov.pl/dobre-praktyki.poradnik-postepowania-dotyczace-nadawania-stopnia-doktora-habilitowanego.html>, dostęp na 28.01.2024 r.

podstawie art. 44 ust. 2 ustawy uchylanej w art. 169 pkt 4 i ogłoszonego komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 stycznia 2017 r. albo były ujęte w części B tego wykazu, przy czym artykułom naukowym w nich opublikowanym przyznanych było co najmniej 10 punktów,

b) art. 186 ust. 1 pkt 3 lit. b oraz art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a tej ustawy, zalicza się także monografie naukowe wydane przez:

– wydawnictwo ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a tej ustawy, przed dniem ogłoszenia tego wykazu,

– jednostkę organizacyjną podmiotu, którego wydawnictwo jest ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a tej ustawy;

2) w postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego do osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. b tej ustawy, zalicza się także artykuły naukowe opublikowane:

a) w czasopismach naukowych lub recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, ujętych w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b tej ustawy, przed dniem ogłoszenia tego wykazu,

b) przed dniem 1 stycznia 2019 r. – w czasopismach naukowych, które były ujęte w części A albo C wykazu czasopism naukowych ustalonego na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 44 ust. 2 ustawy uchylanej w art. 169 pkt 4 i ogłoszonego komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 stycznia 2017 r., albo były ujęte w części B tego wykazu, przy czym artykułom naukowym w nich opublikowanym przyznanych było co najmniej 10 punktów”.

Przepis ten nie stanowi materialnej podstawy nadania lub odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego. Natomiast jest przepisem wprowadzającym, międzyczasowym odnoszącym się do kwestii stricte proceduralnych i w przedmiotowym postępowaniu ma o tyle znaczenie, że wskazuje na precyzyjny zakres dorobku naukowego jaki powinien być uwzględniony w toku postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego. W odniesieniu do ust. 1 zaznaczyć również należy, że odnosi się on do postępowań wszczętych do dnia 31 grudnia 2021 r. zaś przedmiotowe postępowanie wszczęte zostało po tej dacie. Skarżąca w żadnym z punktów uzasadnienia nie wykazała w jaki sposób rzekome niezastosowanie ww. przepisu

negatywnie wpłynęło na ocenę jej dorobku naukowego lub w jaki sposób organ prowadzący postępowanie naruszył jej prawa w toku postępowania nie stosując tego przepisu. Brak w odwołaniu zarzutów pominięcia określonych elementów dorobku zgłoszonych do oceny, a głównie zapewnieniu właśnie odpowiedniej oceny dawniejszego dorobku służy głównie ten przepis. Na uwadze należy mieć, że pomimo nie wskazania wprost w podstawie wydanej uchwały tego proceduralnego jednego z wielu przepisów służących zapewnieniu prawidłowemu przebiegu postępowania, Organ zastosował odpowiednie przepisy aktualnie obowiązującej ustawy i orzekał zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym w czasie wydania decyzji wskazując zarówno na materialną podstawę odmowy nadania stopnia doktora, jak i na kluczowe proceduralne podstawy wydania tej decyzji, obejmujące m.in. właściwe umocowanie Organu do wydania decyzji, tj. odpowiednie przepisy kompetencyjne, jak i wyjaśniając w uzasadnieniu prawnym przesłanki nadania stopnia wg. właściwych przepisów oraz odnosząc je do stanu faktycznego sprawy.

Jak Skarżąca sama wskazuje – na stronie 18 odwołania – „stwierdzenie nieważności uchwały może nastąpić tylko wtedy, gdy uchwała pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym”. W przedmiotowej sprawie zaś podjęta uchwała ani nie pozostaje w sprzeczności ze wskazanym przepisem art. 179 ust. 6 Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669 z późn. zm.) ani nie wykazano jego rzeczywistego niezastosowania w toku postępowania ani uszczerbku dla sytuacji Skarżącej, jaki miałby być konsekwencją niezastosowania tego przepisu. Nie można też w żadnej mierze twierdzić, że uchwała została w przedmiotowym postępowaniu podjęta przez Organ bez właściwej podstawy prawnej, biorąc pod uwagę chociażby podstawę prawną wskazaną bezpośrednio w jej treści i rozwiniętą wraz z zacytowaniem przepisów prawa w jej uzasadnieniu. Wywody Skarżącej w zakresie zarzutu ujętego w punkcie 6 należy uznać za nie trafne i prowadzące do całkowicie błędnych wniosków. Skarżąca nie wskazuje w jakim zakresie i w jaki sposób decyzja administracyjna wydana w sprawie dotknięta jest wadą z powodu rzekomego niezastosowania wskazanego w zarzucie przepisu. Jak wskazuje się w literaturze: „Podstawą prawną decyzji może być wyłącznie norma materialna prawa, ustanowiona przepisem powszechnie obowiązującym. Wydanie decyzji bez podstawy prawnej oznacza zatem, że decyzja nie ma podstawy w żadnym powszechnie obowiązującym przepisie prawnym o charakterze materialnym, zawartym w ustawie lub w akcie wydanym z wyraźnego

upoważnienia ustawowego. Nie jest zatem dopuszczalne powołanie jako podstawy prawnej, decyzji przepisu prawa nieobowiązującego powszechnie”¹⁸. W przedmiotowej sprawie zaś taki przypadek nie zachodzi, a budowana przez Skarżącą argumentacja o nieważności decyzji w związku z nie wymienieniem we wskazaniu podstawy prawnej art. 179 ust. 6 p.w.p.s.w.n prowadzi do wadliwych niezgodnych z prawdą wniosków.

Jak wyraźnie wskazuje się w literaturze:

„Decyzja jest wydana bez podstawy prawnej w sytuacji, gdy:

- 1) została wydana w sprawie nienormowanej przez prawo administracyjne (zob. np. wyrok NSA z 10 września 1999 r., III SA 7586/98, „Serwis Podatkowy” 2001, nr 6, s. 51; wyrok NSA z 1 lipca 1997 r., II SA/Gd 516/96, LEX nr 44214; wyrok SN z 21 września 1994 r., III ARN 45/94, OSNAPiUS 1995, nr 3, poz. 29);
- 2) z przepisów prawa materialnego wynika, że załatwienie sprawy ma nastąpić w innej formie niż decyzja administracyjna (zob. wyrok NSA z 6 października 1999 r., IV SA 2546/98, LEX nr 47920; wyrok NSA z 16 czerwca 1999 r., III SA 5540/98, M. Pod. 2000, nr 7, poz. 40; wyrok NSA z 21 kwietnia 1998 r., IV SA 81/97, LEX nr 43359; wyrok NSA z 10 czerwca 1983 r., I SA 217/83, ONSA 1983, nr 1, poz. 41); w szczególności jest dotknięta wadą nieważności taka decyzja, która nakłada na stronę obowiązki wynikające wprost z przepisu prawa (zob. np. wyrok NSA z 30 grudnia 1998 r., IV SAB 64/98, LEX nr 45132; wyrok NSA z 27 kwietnia 1983 r., II SA 261/83, OSP 1984, nr 5, poz. 108);
- 3) brak w przepisach prawa podstawy do zawarcia w treści decyzji określonej klauzuli, na przykład wyznaczenia w decyzji terminu wykonania obowiązku nałożonego tą decyzją (wyrok NSA z 5 października 1999 r., IV SA 1502/97, LEX nr 47792; wyrok NSA z 19 maja 1999 r., IV SA 270/96, LEX nr 47289; wyrok NSA z 1 kwietnia 1999 r., IV SA 570/97, LEX nr 47220);
- 4) decyzja (postanowienie) została wydana z urzędu w sytuacji, gdy mogła być wydana wyłącznie na wniosek strony (wyrok NSA z 4 stycznia 1999 r., IV SA 2247/96, „Gazeta Prawna” 2004, nr 220, s. 7; wyrok WSA w Warszawie z 28 stycznia 2005 r., IV SA/Wa 476/04, LEX nr 836043);

¹⁸ P. M. Przybysz [w:] Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023, art. 156.

- 5) organ odwoławczy utrzymał w mocy decyzję wydaną na podstawie przepisów, które w czasie rozpatrywania odwołania już nie obowiązywały (wyrok NSA z 6 marca 1998 r., SA/Bk 395/97, LEX nr 33831);
- 6) organ odwoławczy utrzymał w mocy decyzję organu I instancji w czasie, gdy obowiązywały już zmienione przepisy prawa materialnego, wprowadzające nowe przesłanki rozstrzygnięcia sprawy (wyrok NSA z 3 marca 1993 r., IV SA 1241/92, ONSA 1993, nr 3, poz. 79);

(...)

16). Nie jest decyzją wydaną bez podstawy prawnej decyzja, w której przywołano niewłaściwe przepisy prawa procesowego jako jej podstawę prawną. Nie ma również podstaw do uznania decyzji za wydaną bez podstawy prawnej, jeżeli organ administracji przywołał w podstawie prawnej akty prawne bez podania wszystkich zmian dotyczących ich przepisów (wyrok WSA w Warszawie z 29 czerwca 2006 r., VI SA/Wa 1657/05, LEX nr 501972).

Należy zwrócić uwagę na pogląd prawny zawarty w wyroku NSA z 25 października 1984 r. (III SA 671/84, ONSA 1984, nr 2, poz. 96), iż „w sytuacji, gdy obowiązujące w dniu orzekania przepisy zawierają regulację taką samą jak przepisy obowiązujące poprzednio, to powołanie się przez organ administracji w decyzji na przepisy już nieobowiązujące nie oznacza, że taka decyzja została wydana bez podstawy prawnej”¹⁹.

Jak wynika z przytoczonych powyżej przykładów, przytaczane w zarzucie nr 6 przez Skarżącą pominięcie przepisu art. 179 ust. 6 p.w.p.s.w.n. w opisie podstawy prawnej wydania decyzji nie może być poczytane za uchybienie stanowiące o nieważności decyzji administracyjnej. Jako podstawę podjęcia decyzji o odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego podano wprost w jej treści: art. 177 ust. 1 pkt 1 lit. b) i ust. 2, art. 178 ust. 1 pkt 1 oraz art. 221 ust. 12 w zw. z art. 219 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.) oraz w zw. z § 21 ust. 1 pkt 9 Statutu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, stanowiącego załącznik do Uchwały Senatu APS nr 167/2019 z dnia 16 maja 2019 r. z późniejszymi zmianami, którego tekst ujednolicony stanowi załącznik do uchwały nr 482/2022 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii

¹⁹ P. M. Przybysz [w:] Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023, art. 156.

Grzegorzewskiej z dnia 21 grudnia 2022 r. (dalej Statut) i § 33 ust. 16 i ust. 17 Zasad przeprowadzania postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej przyjętych Uchwałą nr 595/2023 Senatu APS z dnia 28 czerwca 2023 r. oraz w zw. z art. 104 i art. 107 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 poz. 775 ze zm.) oraz art. 178 ust. 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.).

Tak jak nie stanowi wady powodującej nieważność decyzji nie wymienienie w jej treści wszystkich znajdujących w procesie jej podejmowania przepisów proceduralnych zawartych w KPA (jak np. przepisów dotyczących zasad prowadzenia postępowania administracyjnego, czy przepisów o dowodach, które z mocy prawa są stosowane przez organ przy prowadzeniu postępowania) tak również nie stanowi wadliwość skutkującej nieważnością decyzji administracyjnej bezpośrednie nie przywołanie w jej treści przepisu proceduralnego odnoszącego się w istocie w przypadku postępowania wszczętego po 31 grudnia 2021 r. do zakresu ocenianego dorobku naukowego w związku z wprowadzeniem przepisów nowej ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 2018 r., tym bardziej, że dorobek został oceniony faktycznie z uwzględnieniem tego przepisu. Mając na uwadze powyższe, Organ uważa zarzut sformułowany w punkcie 6. za bezzasadny i nietrafny, a postępowanie w opisanym zakresie za nie dotknięte wadliwością.

Ad.7. Odnosząc się do zarzutu błędnego zastosowania art. 219 ust. pkt 3 u.p.s.w. poprzez uznanie, że Habilitantka powinna wykazywać się istotną aktywnością naukową w zagranicznej uczelni lub instytucji naukowej wskazać należy, że Skarżąca opacznie interpretuje treść uzasadnienia uchwały odmawiającej nadania stopnia doktora habilitowanego, gdyż zarówno w punkcie 8. jak i 14. Organ nie wskazał na brak istotnej aktywności naukowej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury zagranicznej, a na brak naukowego charakteru dorobku Habilitantki (a jego charakter dydaktyczny i popularyzatorski) i brak istotności tej aktywności oraz ograniczoną aktywność w więcej niż jednym podmiocie. Na uwadze należy mieć też, że nie cały dorobek i nie cała aktywność naukowa zgłaszana przez Habilitantkę obejmuje dyscyplinę pedagogika, w której Habilitantka ubiega się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego. W kontekście podnoszonych przez Habilitantkę

zarzutów wskazać trzeba na aspekt istotności aktywności i jej naukowy charakter oraz na zagadnienie konieczności realizowania tej aktywności w więcej niż jednym podmiocie.

„Wobec powyższego można wysunąć koncepcję, że w ramach postępowań habilitacyjnych przez istotną aktywność należy rozumieć taką działalność naukową albo artystyczną, która przynosi dostrzegalne zewnętrznie rezultaty w postaci osiągnięć naukowych albo artystycznych stanowiących rzeczywisty wkład w rozwój co najmniej jednej dyscypliny naukowej lub artystycznej. Przez dostrzegalne zewnętrznie rezultaty należy rozumieć rezultaty możliwe do poddania kontroli społecznej (poddanie recenzji, upublicznienie, itp.). Rzeczywisty wkład w rozwój co najmniej jednej dyscypliny należy natomiast rozpatrywać przez pryzmat oryginalności osiągnięć naukowych albo artystycznych. Trudno bowiem za wywierające rzeczywisty wpływ uznać osiągnięcia naukowe, które nie rozwiązują nowych problemów badawczych lub nie pogłębiają stanu wiedzy w określonej dyscyplinie, a w odniesieniu do dyscyplin artystycznych – np. wtórne wykonanie artystyczne dotychczasowego dzieła (w tym miejscu jednak należy zaznaczyć, że wtórne wykonanie musi być odróżniane od adaptacji i interpretacji dotychczasowych dzieł, które w dyscyplinach artystycznych mogą istotnie wpływać na rozwój kultury i sztuki). Bez względu na przyjęte definicje, ocena istotności aktywności habilitanta pozostaje w zakresie dyskrecjonalnej władzy komisji habilitacyjnej i podmiotu habilitującego w niemal takim samym stopniu jak ocena znaczości wkładu dorobku habilitanta w rozwój dyscypliny (zob. Ł. Kierznowski, Stopnie naukowe, s. 231). Warto tu jednak nadmienić, że ocena istotności aktywności naukowej albo artystycznej powinna być dokonywana bardziej w odniesieniu do całości aniżeli z osobna do wszelkich form tej aktywności. Powinna również uwzględniać specyfikę określonej dyscypliny. Trudno bowiem zaakceptować koncepcję traktowania wszystkich dyscyplin w jednolity sposób, przy tak dużej odmienności choćby metod badawczych rzutujących niejednokrotnie na częstotliwość publikacyjną (długofalowe badania naukowe z wykorzystaniem zaawansowanej aparatury, itp.)”²⁰. Jak wskazują inni komentatorzy: „Sformułowanie wymogu, aby aktywność taka była „istotna” oznacza, że nie każda aktywność tego rodzaju oznaczać będzie spełnienie komentowanego tu wymogu. Ocena tego, czy w konkretnym przypadku aktywność naukowa albo artystyczna osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego, realizowana w

²⁰ Pokorny i Waszkiewicz w Komentarzu do Art. 219 w A. Jakubowski (red.), Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, Warszawa 2023.

więcej niż jednej uczelni instytucji naukowej lub instytucji kultury ma charakter „istotny”, spoczywać będzie na organie prowadzącym postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, a wcześniej na komisji habilitacyjnej”²¹. Wymogiem jest również aktywność naukowa w więcej niż jednym podmiocie, jest to warunek konieczny, jak wskazuje się w doktrynie: „Trzeci wymóg sformułowano w ust. 1 pkt 3 – stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej. W istocie wymóg ten wyklucza więc nadanie stopnia doktora habilitowanego osobie, która wykazuje się aktywnością naukową w jednym tylko podmiocie”²².

Tym samym uznać należało, że Habilitantka nie spełniła kryterium określonego w art. 219 ust. 1 pkt 3), które jako jedna z kumulatywnych przesłanek musiało być spełnione dla nadania Habilitantce stopnia naukowego doktora habilitowanego. Jak sama Habilitantka przytacza w cytacie umieszczonym w uzasadnieniu zarzutu nr 7: „Warunek sine qua non [nadania stopnia doktora habilitowanego] stanowi natomiast istotne aktywność naukowa realizowana w więcej niż jednym podmiocie wskazanym w przepisie”. Na tle kwestionowanego przez Skarżącą uzasadnienia uchwały odmawiającej nadania stopnia doktora habilitowanego zwrócić należy uwagę, że ani w punkcie 8. ani 14. uzasadnienia uchwały Organ nie wyskakuje na aspekt międzynarodowy aktywności naukowej w więcej niż jednym podmiocie za wiodący i decydujący o negatywnej ocenie spełnienia przesłanki z art. 2019 ust. 1 pkt 3, a na nienaukowy charakter tej aktywności i brak jej istotności (szczególnie w kontekście wkładu w rozwój dyscypliny naukowej pedagogika). Zarzut sformułowany w punkcie 7. należy uznać za nietrafiony, gdyż koncentruje się on na aspekcie oceny międzynarodowego charakteru istotnej aktywności naukowej Habilitantki, którego Organ wcale nie wskazał jako kluczowego dla negatywnej oceny tej przesłanki. Habilitantka natomiast w odwołaniu pomija główny aspekt i ustosunkowanie się do niego, który zdecydował o uznaniu niespełnienia przez Skarżącą kryterium z art. 219 ust. 1 pkt 3, a zatem brak naukowego charakteru wskazanej aktywności, lub brak jej istotności.

²¹ Ł. Kierznowski, *Stopnie naukowe...*, op. cit., s. 231.

²² *Ibidem*.

Odnosząc się do pozostałych dokumentów dołączonych do treści odwołania, tj. recenzji wydawniczych książki, wskazanej jako główne osiągnięcie habilitantki, dodać należy, że recenzje wydawnicze książki sporządzane są w innej metodyce i w innym celu niż ocena dorobku do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego i ich przedmiotom nie jest ocena istotności wkładu w rozwój dyscypliny, w której habilitant ubiega się o nadanie stopnia. Tak więc ich przydatność dla celów oceny przesłanek istotnych dla wydania rozstrzygnięcia w postępowaniu jest znikoma i nie stanowią one dowodów, które miałyby wpływ na wynik postępowania, a w dodatku przeprowadzenie dowodów z tych dokumentów nie stanowi wymogu formalnego w toku postępowania o nadanie stopnia naukowego. Złożone uzasadnienie merytoryczne odwołania stanowi polemikę z decyzją ograniu i jej uzasadnieniem oraz ocenami przedstawionymi w recenzjach. Ponadto dodać należy, że dołączenie tych dokumentów na obecnym etapie postępowania nie może wpływać na ocenę prawidłowości wydania decyzji w sprawie odmowy nadania stopnia naukowego doktora i w tym jej uzasadnienia, gdyż Organ opiera decyzje na zgromadzonym w toku postępowania materiale dowodowym znanym organowi na chwile orzekania. Przedłożone wraz z odwołaniem dokumenty nie zostały włączone do akt na etapie postępowania poprzedzającym wydanie decyzji o odmowie nadania stopnia i nie stanowią niezbędnej przewidzianej przepisami p.s.w.n. dokumentacji postępowania, co więcej były one w dyspozycji strony, która mogła je złożyć jako dowody dodatkowe na etapie postępowania rozpoznawczego przed wydaniem decyzji organu I instancji –ale tego nie dokonała, a obecnie czyni zarzut z ich nieuwzględnienia przez Organ..

Podsumowując, Organ stoi na stanowisku, że decyzja o odmowie nadania dr Annie Hryniewickiej stopnia doktora habilitowanego podjęta w formie Uchwały Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej nr 650/2023 z dnia 18 października 2023 r. została podjęta prawidłowo, bez naruszeń prawa, które skutkowałyby koniecznością jej uchylecia lub zmiany, a podnoszone zarzuty materialne i procesowe nie zasługują na uwzględnienie.

Przewodnicząca Senatu APS

Rektor: dr hab. Barbara Marcinkowska, prof. APS